

N:o 1.

Ank. till Riksd. kansli den 20 maj 1887, kl. 4 e. m.

Utlåtande angående regleringen af utgifterna under riksstatens första hufvudtitel. (1:a U. A.)

I afseende å regleringen af denna hufvudtitel, under hvilken finnes i nu gällande riksstat till årliga eller ständiga utgifter anvisadt:

för kongl. hofstaten	kronor 1,214,900: —
» » slottsstaten	» 123,100: —
	<hr/>
	tillsammans kronor 1,338,000: —

har Kongl. Maj:t i enlighet med beslut, som innefattas uti det den kongl. propositionen angående statsverkets tillstånd och behof af den 29 april 1887 bilagda statsrådsprotokoll öfver finansärenden den 25 i samma månad, föreslagit,

att för en hvar af Deras Kongl. Högheter Hertigarne af Gotland, Vestergötland och Nerike må uppföras ett årligt anslag till belopp af 26,000 kronor;

samt att, under förutsättning af bifall härtill, det för Kongl. Maj:ts hofhållning anvisade anslag, 800,000 kronor, må nedsättas med motsvarande belopp, 78,000 kronor, eller till 722,000 kronor.

Till statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 12 januari innevarande år, bifogadt den kongl. propositionen angående statsverkets tillstånd och behof af den 14 i samma månad, har herr statsrådet och chefen för finansdepartementet anført, att han, vid det förhållande att

de af 1886 års Riksdag för afslag å den kongl. propositionen angående apanage åt H. K. H. Hertigen af Gotland anförda skäl fortfarande kunde af Riksdagen återopas, väl ej funne någon framgång vara att påräkna för en förnyad framställning i oförändrad form. Men då Hans Maj:t Konungen erbjudit en sådan anordning, hvarigenom utan höjande af första hufvudtitelns slutsumma tillfälle i allt fall kunde beredas att i staten uppföra personliga apanager åt Deras Kongl. Högheter Hertigarne af Gotland, Vestergötland och Nerike, ville statsrådet så mycket hellre förorda frågans lösning på dylikt sätt, som statsrådet erkände det principiellt riktiga deri, att Konungens till mogen ålder komne söner erhöle särskilda apanager åt sig anvisade.

Af här ofvan omförmälda statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 25 april innevarande år inhemtas, att departementschefen vid ärendets föredragning upplyst, att Riksdagens kamrar icke hunnit behandla Kongl. Maj:ts i statsverkspropositionen af januari månad gjorda framställning i detta ämne, men att statsutskottet i afgifvet betänkande, som vid Riksdagens upplösning hvilat på kamrarnes bord, på sådant sätt tillstyrkt bifall till framställningen, att utskottet hemställt, att det för Kongl. Maj:ts hofhållning anvisade årliga anslag, 800,000 kronor, måtte nedsättas till 722,000 kronor, samt att, så länge detta anslag icke höjdes, ett årligt anslag af 26,000 kronor till hvardera af Deras Kongl. Högheter Hertigarne af Gotland, Vestergötland och Nerike måtte i riksstaten uppföras, samt att Hans Maj:t Konungen derefter täckts yttre

att Han, med afseende på senaste statsutskotts begagnade formulering för dess hemställan, ville förklara, att Hans Maj:t funne ett bifall från Riksdagen till den gjorda nådiga framställningen medföra såsom en gifven följd, att Han icke komme att framdeles ifrågasätta någon förhöjning i det till Hans hofhållning anvisade anslag.

Departementschefen hemställde derefter att, i öfverensstämmelse med den senaste kongl. propositionen i ämnet, hos Riksdagen måtte äskas uppförande å riksstatens första hufvudtitel af ett årligt anslag till belopp af tjugusex tusen kronor för en hvar af Deras Kongl. Högheter Arffurstarne Hertigarne af Gotland, Vestergötland och Nerike, samt att, under förutsättning af Riksdagens bifall härtill, det för Kongl. Maj:ts hofhållning anvisade anslag, 800,000 kronor, måtte nedsättas med motsvarande belopp 78,000 kronor, eller till 722,000 kronor.

Sedan Hans Maj:t Konungen genom Sitt yttrande till statsrådsprotokollet förklarar sig icke komma att framdeles ifrågasätta någon förhöjning i det till Hans hofhållning anvisade anslag, och då Kongl. Maj:ts förevarande förslag ej innebär någon ökning, utan blott en fördelning af det till Kongl. Maj:ts hofhållning nu utgående anslag, finner utskottet, utan att ingå i någon pröfning af ofvan berörda principfråga, sig, under förutsättning, att någon ökning i anslagen till Deras Kongl. Högheter icke framdeles ifrågakommer, böra tillstyrka bifall till Kongl. Maj:ts framställning, och hemställer,

a) att det för Kongl. Maj:ts hofhållning anvisade årliga anslag, 800,000 kronor, må nedsättas till 722,000 kronor, samt att ett årligt anslag af 26,000 kronor till hvardera af Deras Kongl. Högheter Hertigarne af Gotland, Vestergötland och Nerike må i riksstaten uppföras; och

b) att de öfriga anslagen under denna hufvudtitel må i riksstaten för år 1888 uppföras med oförändrade belopp.

Stockholm den 20 maj 1887.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.

Reservation:

Af herrar *N. Petersson*, *N. Olsson* och *P. Pehrson*, hvilka yttrat:

»Då statsutskottet med godkännande af den ifrågasatta nedsättningen i anslaget till Konungens hofhållning icke allenast i ekonomiskt hänseende lemnat bifall till det vilkor, som blifvit förknippadt med detta förslag, utan äfven, efter vårt förmenande, derigenom gifvit stöd

åt det principiella uttalande, som dervid varit förenadt, så finna vi oss föranlättna att mot utskottets beslut anmäla vår reservation. Det heter visserligen i utskottets utlåtande att man lemnar det principiella i anslagsfrågan derhän; men ett sådant förbehåll torde icke komma att väga mycket vid sidan af det faktiska i sjelfva anslagsbeviljandet, hvaruti, om än på ett mera doldt sätt, man ändock säkerligen skall komma att finna ett erkännande af den grundsats, som ligger under och som i den Kongl. propositionen blifvit uttalad.

Det torde icke kunna bestridas att, näst ett anslag till Konungens hofhållning, som medgifver ett fullt värdigt uppträdande i det yttre af statens öfverhufvud, utan att uppmuntra till någon onödig eller skadlig statslyx, ett särskildt anslag äfvenväl till tronföljaren har skäl för sig uti grundlagen. Den konstitutionella ställning, i hvilken han genom bestämmelserna i 39, 40 och 43 §§ regeringsformen befinner sig, måste anses gifva honom ett sådant berättigande, oafsedt den utan tvifvel ur flere synpunkter politiskt kloka omtanken att bereda en tronföljare en sjelfständig ekonomisk ställning.

Den närvarande tidpunkten är synnerligen egnad för ett allvarligt begrundande af den föreliggande principfrågan. Den lineala arfsföljden inom Konungafamiljen synes för det närvarande vara mer än någonsin väl betryggad, i följd hvaraf de nuvarande arffurstarne, ehuru den regerande Konungens söner och således närmaste, likväl befinna sig å ett ganska betydligt afstånd hvad sannolikheten för tronföljd beträffar. Om nu under sådant förhållande de icke desto mindre få sig apanager tillerkända, vare sig med ett mera direkt eller, på sätt vi förut antydt, indirekt godkännande af sjelfva principen, så skall derigenom ett prejudikat vara gifvet, hvilket lätt kan leda till apanagers gifvande i en utsträckning, som statsutskottets herrar ledamöter måhända icke tänkt sig. Då vi för vår del anse sådant icke kunna lända hvarken det allmänna eller ens dynastien till någon fördel, så hafva vi icke kunnat underlåta att reservationsvis, på sätt här skett, uttala våra åsikter i ämnet.

Med stöd häraf få vi hemställa, att Riksdagen, med afslag å såväl Kongl. Maj:ts ifrågavarande proposition som statsutskottets förevarande förslag må besluta, att anslagen under första hufvudtiteln skola i riksstaten för år 1888 uppföras med oförändrade belopp».

Herr *C. E. Casparsson*, har begärt få antecknadt, att han ej deltagit i behandlingen inom utskottet af denna hufvudtitel.

Bil. litt. A.

**Tabell öfver ordinarie anslagen under riksstatens
första hufvudtitel.**

1887 års riksstat anslår:		Förslag till blifvande riksstat:
Anvisning i kontant:	Kongl. Hof- och Slottsstaterna.	Anvisning i kontant:
Kronor. ö.	Kongl. hofstatsanslagen.	Kronor. ö.
800,000	Kongl. Maj:ts hofhållning.	
	Nuvarande belopp..... 800,000: —	
	<i>Minskas</i> med 78,000: —	722,000
192,000	Hans Kongl. Höghet Kronprinsens hofhållning och handpenningar för Hennes Kongl. Höghet Kron- prinsessan	192,000
	Hans Kongl. Höghet Hertigen af Gotland	26,000
	Hans Kongl. Höghet Hertigen af Västergötland	26,000
	Hans Kongl. Höghet Hertigen af Nerike	26,000
28,000	Hennes Kongl. Höghet Hertiginnan af Dalarne	28,000
18,000	Hennes Kongl. Höghet Prinsessan Eugenie	18,000
56,400	För underhåll och vård af möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kongl. slotten	56,400
45,000	Kongl. hofstallets utfodring	45,000
22,500	Polis-, lys- och renhållning vid kongl. slottet och Arfprinsens palats	22,500
3,000	Rosersbergs slott	3,000
50,000	Ved och kol för de kongl. hofven	50,000
S:gr 1,214,900		S:gr 1,214,900
	Kongl. slotten.	
63,000	Reparationer å Stockholms slott med flere för de kongl. hofven upplåtna byggnader	63,000
T:pt 1,277,900	Transport	1,277,900

1887 års riksstat anslår:			Förslag till blifvande riksstat:	
Anvisning i kontant.			Anvisning i kontant	
Kronor.	ö.		Kronor.	ö.
T:pt	1,277,900 —		Transport	1,277,900 —
	11,250 —	Brandväsendet och yttre lyshållningen vid kongl. slottet och Arfprinsens palats		11,250 —
	24,600 —	Drottningholms och Svartsjö slott		24,600 —
	5,000 —	Gripsholms slott		5,000 —
	8,250 —	Ulriksdals slott		8,250 —
	8,000 —	Haga lustslott och park		8,000 —
	3,000 —	Strömsholms slott		3,000 —
S:gr	123,100 —		S:gr	123,100 —
S:a	1,338,000 —		Summa	1,338,000 —